

Kh 11.10.2021 § 228  
216/00.02.01/2021

**Valmistelija**

Kari Kuuramaa, kunnanjohtaja  
p. 040 141 7758  
kari.kuuramaa@taipalsaari.fi

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin Eksoten perussopimuksen talousarviota ja suunnitelmaa käsittelevän 18 §:n mukaan talousarvio ja – suunnitelma tulee esittää jäsenkunnille niiden kanssa käytävän neuvottelumenettelyn linjausten mukaisena. Muutokset on hyväksyttävä talousarviovuoden aikana ja niihin on haettava jäsenkuntien lausunnot. Kunnilta pyydettiin 28.5.2021 käydyin neuvottelumenettelyn jälkeen lausunnot jäsenkuntien maksuosuuksien korottamisesta 15 milj. eurolla vuosille 2022 - 2023. Tästä vuoden 2022 osuus oli 6,4 milj. euroa. Perusteena tähän olivat mittavat lainsäädännön muutokset (hoitajamitoitus ja asiakasmaksulain muutos) ja lisäksi vuoden 2020 suunniteltua suurempi alijäämä mm. alimitoitettujen koronakorvausten vuoksi. Kunnat ovat lähtökohtaisesti hyväksyneet hallituksen 23.6.2021 lähettämän lausuntopyynnön mukaiset jäsenkuntien maksuosuuksien korotukset vuodelle 2022. Vuodelle 2023 esitetty korotusosuus, 8,6 milj. euroa, siirtyy hyvinvointialueelle.

Tuon jälkeen Eksote esitti 17,9 milj. euron lisärahoitustarpeen vuodelle 2022. Tätä esitystä käsiteltiin kuntajohtajien neuvottelukunnassa 21.9.2021. Neuvottelukunta ei hyväksynyt lisärahoitusesitystä, vaan Eksotelta edellytettiin toimia, joilla rahoitusesitystä saataisiin pienemmäksi.

1.10.2021 Eksotelta on saatu uusi lisärahoitusesitys. Esityksen kokonaissumma on 15,0 milj.euroa. Tämä jakautuu seuraavasti:

- takautuva palkkaratkaisu ja erikoistuvien lääkäreiden korotus 1,26 m€  
0,25 %
- kilpailutusten hinnankorotukset 2,4 + 3,8 = 6,2 m€  
1,25 %
- työmarkkinatuen kuntaosuus 1,3 m€  
0,26 %
- Perhe- ja sosiaalipalvelujen pakoll. palvelutarpeen kasvu 2,8 m€  
0,57 %  
(sis. vammaisavustusten kasvu)
- Muu palvelutarpeen kasvu ja varautuminen 3,46 m€  
0,70 %

Liitteessä on esitetty tarkempi erittely lisärahoitustarpesta eri palveluissa.

Tähän lisärahoitusesitykseen odotetaan kuntien vastaavan 12.10.2021 mennessä.

**Esittelijä**

Kunnanjohtaja Kari Kuuramaa

## Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon asiasta:

Eksoten lisärahoitusesitys on osin hyvin perusteltu ja hyväksyttävissä, onhan osa palveluista ns. subjektiivisia oikeuksia ja palvelutarpeeseen on tällöin pystyttävä vastaamaan. Näin on mm. vammaispalveluissa ja lastensuojelussa. Toisekseen ostopalveluissa, mm. asumispalveluiden osalta, ollaan hyvin pitkälle riippuvaisia isoista palvelutuottajista ja hoitajamitoitus on selkeästi vaikuttanut palveluhinnoitteluun pitkissä sopimuksissa. Samoin Eksoten omassa toiminnassa on syytä varautua hoitajaresurssivaatimuksiin. Näiltä osin lisärahoitustarve on perusteltua ja hyväksyttävissä. Kyseenalaistaa voidaan ainoastaan määrärahojen suuruus. Pari vuotta sitten on sovittu yhdessä kustannusura, josta nyt on livetty. Vaikka Eksoten taholta vakuutetaan, ettei kyse ole budjettikurin hölymisestä, niin siltä se kuitenkin vahvasti vaikuttaa.

Seuraavassa muutama nosto lisärahoitusesityksestä:

### **Työmarkkinatuen kuntaosuus (+ 1,3 milj. euroa)**

Suomen talous elpyy koronasta kovaa vauhtia ja työllisyys paranee tätä myötä. Ennusteiden mukaan talouskasvu olisi vuonna 2022 noin kolmen prosentin luokkaa. Kasvu on ollut hyvin ripeää vuoden 2021 jälkipuoliskolla. Tämä näkyy selvästi myös Etelä-Karjalan työllisyys -ja työttömyystilastoissa. Pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut pandemian seurauksena, mutta hyvä talouskasvu parantaa työllisyystilannetta ja antaa mahdollisuuksia myös pitkäaikaistyöttömyyden kohentumiseen. Monin paikoin on jopa työvoimapulaa, joka näkyy eritoten asiantuntijatehtävissä, mutta myös matalamman koulutustason ammatti-tehtävissä.

Pitkäaikaistyöttömyys kohdentuu erityisesti yli 50-vuotiaisiin ja nuoriin, kouluttamattomiin ikäluokkiin. Tämä näkyy työmarkkinatuen kuntaosuuden jonkinasteisena kasvuna. Kunnat, kuten Taipalsaari, tekevät monenlaisia toimenpiteitä sen eteen, että näitä pitkäaikaistyöttömiä saataisiin aktiivitoimenpiteiden piiriin ja näin pois ns. sakkolistalta. Näitä aktiivitoimia ovat mm. työkokeilut, työharjoittelu, kuntouttava työtoiminta ja palkkatukityö. On monia esimerkkitapauksia, kuinka kunnan työllistämistoimin on saatu pitkäaikaistyötön vapaille työmarkkinoille. Taipalsaaren kunta satsaa ensi vuonna entistä enemmän työllistämistoimiin mm. palkkatukityöllistämisen ja AktivOiva –hankkeen kautta.

Kunnat voivat vaikuttaa ja vaikuttavatkin työmarkkinatuen kuntaosuuteen omilla toimenpiteillään ja hyvä talous- ja työllisyyskehitys tukevat myönteistä kehitystä. Eksoten lisärahoitusesitykselle ei ole tältä osin siis perusteita.

### **Korona (1- milj. euroa)**

Lisärahoitusesityksessä viitataan monessa kohtaa koronan aiheuttamiin lisäkuluihin ja sen vaikutukseen. Suomen hallitus, ja viimeksi pääministeri, ovat luvanneet koronakustannusten täysimääräistä korvausta. Tähän on siis syytä uskoa, vaikka jokainen ymmärtää tähän liittyvän riskin. Kuntajohtajaneuvottelukunnassa tuli ilmi, että osassa laskelmia koronan vaikutus on eliminoitu, koska koronakustannuksiin odotetaan täysimääräistä korvausta. Tässä lisärahoitusesityksessä kuitenkin viitataan koronan tuomaan lisärahoitustarpeeseen mm. sitä kautta, että korona-avustukset eivät kata kaikkia syntyviä kustannuksia ja ettei pysytä koronan takia säästötavoitteissa. Tässä on selvyuden vuoksi syytä pitää yhteneväinen linja, ettei synny vaikutelmaa, että tällä esityksellä peitellään jotain muuta kustannuskehitystä. Koronan aiheuttamat kustannukset on

syytä käsitellä erillisenä, kun luotettavasti tiedetään koronan aiheuttamat lopulliset kustannukset. On varmaan syytä avata kunnille, mitä kaikkea koronakustannuksiksi on kirjattu. Tältä osin lisärahoitusesitykselle ei siis ole perusteita.

### **Yleisesti**

Sote-palvelut siirtyvät hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Hyvinvointialueiden rahoitus leikataan kuntien verorahoituspohjasta vuosien 2021-2022 sote-kustannusten perusteella. Jokainen lisäkustannus vuoden 2022 sote-kustannuksiin muodostaa pysyvän leikkurin kunnan verotulopohjaan. Eli siihen rahoitukseen, jolla kunta rahoittaa jäljelle jäävät kunnan peruspalvelut ja alueen elinvoiman kehittämisen. Jokainen lisäeuro sotekustannuksiin on siis toisin sanoen pois tulevan kunnan toiminnan rahoituksesta hyvinvointialueiden aloitettua.

Taipalsaaren kunta on maksanut sote-palveluistaan, Eksoten selvityksen mukaan, suurempaa osuutta kuin tarveindeksin mukaisesti kuuluisi. Tämä johtuu jäsenkuntalaskutuksen vinoutumasta, joka ei perustu palvelujen todelliseen käyttöön, sairastavuuteen tai ikärakenteeseen. Toisin sanoen todellista tarvetta suuremmat kustannukset jäävät jo näin ollen pysyväksi leikkuriksi kunnan tulopohjaan vuoden 2023 jälkeen.

Yllä mainituista syistä Taipalsaaren kunta ei hyväksy lisärahoitusesitystä.

### **Muutettu päätösehdotus**

Edellä olevaa lausuntoa täydennetään seuraavalla:  
Lisäksi Taipalsaaren kunta edellyttää, että Eksote pidättäytyy toimintavuonna 2022 ylimääräisten toimintojen aloittamisesta ja keskittyy kustannustehokkaasti lakisääteisten peruspalveluiden järjestämiseen.

### **Päätös**

Hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.